

Nilgün, Ne Kadar “Yerli”?

İbrahim Mercanoğlu

- 1 Geçen yazımda politikada uyum konusundaki tartışmaların genelde olumsuz bir çerçevede yürütüldüğünden söz etmiş, yerel politikada uyumu sağlamak için uzun vadeli yatırımlara gereksinimimiz olduğunu belirtmiştim. Her ne kadar sanat ve kültürden çok fazla anlamasam da bu yazıda size bir bayandan, Nilgün Yerli'den, söz etmek istiyorum.
- 2 İnsanlar yaşadıkları ülkede yaşamın her alanında üretici ve tüketici durumuna gelebildikleri anda o toplumun doğal parçası olurlar. Türkiyeli insanlar iş pazarı, politika, sanat, kültür ve spor alanlarında ürettiklerini belirli bir kitle için değil, tüm toplum için üretmeye başladıklarında entegrasyon konusunda tartışmalara gerek de kalmayacak. Ama ne yazık ki durum şu anda tam aksine: politikacı isek yabancıların sorunlarına değinmekten ileri gitmiyoruz; kasap dükkanımız varsa sadece Türkiyelilere et pazarlayabiliyoruz; seyahat büronuz varsa sadece Türkiyeliler sizden bilet alıyor.
- 3 Kültür ve sanat konusunda ise durum daha da vahim. Çünkü hem az üretiyor hem de az tüketiyoruz. Üstelik Türkiye'deki sanatçılara bağımlılığımız yüksek. Gazetemiz Türkiye'den gelir, televizyonumuz gün boyu Türkiye'den söz eder. Aman Türkiye'den sanatçılar gelse de tiyatroya, konsere gitsek diye de aylarca bekleriz. Aslında Türkiye'den gelen sanatçıları izlemeye, görmeye gitmek kötü değil, ama yaşamımız bu derecede Türkiye tarafından yönlendiriliyorsa, Türkiye'ye bağımlılık bu boyutlarda ise, Reha Muhtar ile yatıp kalkıyorsak bu işte bir terslik var demektir. Yani burada yaşayan Türkiyeliler sanat konusunda bir şeyler üretmiyorlar da mı bu kadar bağımlı olduk yoksa çevremizde olanlara bu kadar mı duyarsızız?
- 4 Bence biz duyarsızız, çünkü burada sanat yapıtları üretenler az da olsa var. Örneğin Nilgün Yerli bu sanatçılardan birisi. On yaşında Hollanda'ya gelmiş ve kısa zamanda kendini Hollanda seyircisine kabul ettirmiş biri Nilgün Yerli.
- 5 5 Şubat 2002'de Almelo Theaterhotel'de bir gösterisini izledim. Gösteride yaklaşık 500 izleyici vardı ve inanın bunların arasında 50 tane Türkiyeli ya var ya da yoktu, gerisi Hollandalı.
- 6 Nilgün Yerli, gösterisinde Hollanda'ya entegre olmuş, ama kimliliğini kaybetmemiş bir sanatçı görünümü çiziyor. İşlediği konular, bir yabancıнын Hollanda toplumundaki yaşamından kesitler. Hem Türkiye'den hem de Hollanda'dan alıntılar yaparak toplumsal ilişkileri irdeliyor. Bana en ilginç gelen şey ise seyirci kitesinin hemen hemen tamamının Hollandalılardan olması. Bu durum Nilgün Yerli'nin sanatta kaliteyi yakaladığının bir göstergesi olsa gerek. Benim bu gösteriden çıkardığım ders şu oldu: sanatınızda kaliteyi yakalamışsanız Hollandalılar sizin ürettiğiniz sanat eserlerini görebilmek için salonları dolduruyor.
- 7 İğneyi öncelikle kendimize batıralım sonra da çuvaldızı Hollandalılara. Show Tv'de pembe dizi izleyerek, Türkiye kökenli gazeteler okuyarak daha ne kadar kendimizi avutacağız. Artık biz Hollanda'nın insanıyız. Burada üretip burada tüketmesini öğrenmenin zamanı geldi.
- 8 Şunu sakın unutmayalım: Nilgün Yerli'nin izleyici sıkıntısı yok. Biz onu izlemeye gitsek de gitmesek de Nilgün Yerli gösterilerine devam edecek. Ama arasına bırakalım Hülya Avşar'ı, Reha Muhtar'ı da, lütfen bizi anlatan sanatçıların yapıtlarını görmeye, izlemeye gidelim. Nilgün Yerli'nin izleyici sıkıntısı olduğundan değil, bizim bu tür sanatçılara gereksinimimiz olduğu için söylüyorum bunu.
- 9 İnsanın kendisine sorası geliyor “Nilgün Yerli acaba ne kadar yerli?”

İbrahim Mercanoğlu, İşçi Partisi, Overijssel Eyalet Meclisi Üyesi ve Eyalet Meclisi'nde Gençlik ve Yabancılar konusunda parti sözcüsüdür.

Nazım Hikmet, Aziz Nesin ve Yaşar Kemal

- 1 **KÖLN (Cumhuriyet)-** Türk dilinin üç usta yazarının yaşam öyküleri ve eserleri lise ve dengi Alman okullarında ders konusu olarak tavsiye ediliyor. Batı Almanya televizyonu WDR'in eğitim kanalı **Nazım Hikmet, Yaşar Kemal** ve **Aziz Nesin**'in yaşamlarını konu alan yarımşar saatlik üç filmi lise ve dengi okulların 9'uncu sınıfından itibaren ele alınmak üzere 21 ve 28 Kasım, Çarşamba günü sabah kuşağında yayınlayacak.
- 2 WDR Eğitim Kanalı'nda yayınlanan eğitim filmleri okullara tavsiye edilmiş oluyor ve filmleri müfredatlarına alan okullar derslerde filmleri değerlendiriyorlar. Böylece bundan böyle Alman ve diğer Avrupa ülkelerinin yazarlarının yanısıra, ilk defa üç Türk yazarı ve eserleri de Alman okullarında ders kitabı olarak işlenebilecek. Konuların hem Almanca hem de Türkçe derslerinde işlenebilmesi için filmler iki dilde birden hazırlanıyor. Yazarların hayat hikayeleri ile ilgili filmlerin daha sonra yetişkinler için yapılan eğitim programlarına da alınması planlanıyor.

Türk okul kitaplarında yoklar

- 3 WDR redaktörlerinden **Osman Okkan**'ın yönettiği **“En Güzel Deniz Henüz Gidilmemiş Olandır: Nazım Hikmet; “Türkiye'nin Öykü ve Türkülerinin Yazarı: Yaşar Kemal”** ve **“Siyasetin İnce Silahı: Aziz Nesin”** başlıklarını taşıyan filmlerde yazarların hayat hikayeleri Türkiye'nin içinde bulunduğu toplumsal koşullar içinde tanıtılıyor. WDR Eğitim Kanalı filmlerle ilgili olarak tanıtım dergisinde şu görüşlere yer verdi:
- 4 **“20. Yüzyıl Türkiye'sinin bu üç dev yazarına henüz Türk okul kitaplarında yer verilmemesi siyasal nedenlere dayanıyor. 1902 yılında doğan ve destansı şiirlerinde özgürlük için savaşan insanlara övgüler düzen Nazım Hikmet; 1923 yılında doğan ve arzuhalci olarak çalışan ve yazarlığa başlayan ve 1997 yılında Alman Kitapçılar Birliği'nin Barış Ödülü'nü alan Yaşar Kemal ya da 1915 doğumlu, Türkiye Yazarlar Sendikası'nın kurucusu ve 16 yıl boyunca başkanı Aziz Nesin. Bu üç yazar da demokratik özgürlüklerin ve insan haklarının savunucuları olarak yıllarca hapse atılmayı göze aldılar, yılmadılar ve düşüncelerini dile getirmekten çekinmediler. Nazım Hikmet yeni Türk edebiyatını temelden etkileyen bir şiir devrimine imza attı; Yaşar Kemal, destansı romanlarında Anadolu'nun binlerce yıllık tarihini türküleştirdi; Aziz Nesin ise yüzün üzerinde kitabının yanısıra, kimsesiz çocuklar için kurduğu Aziz Nesin Vakfı ile de ölümsüzleşti.”**
- 5 WDR Eğitim Kanalı **“Çağdaş Türkiye Edebiyatı”** başlıklı özel programın tanıtımında üç yazarın geçtiğimiz yüzyılın Türkiye dışında en çok tanınan Türk yazarları olduğuna da dikkat çekildi ve üç yazarın da kendi ülkelerinde zor koşullarda yaşamak zorunda kaldığı belirtildi. Türkiye'nin 1923'ten bu yana çağdaş bir toplum olma yolunda attığı adımların da vurgulandığı programda Türkiye'nin **“Müslüman bir ülke olarak Avrupa Birliği”**ne girme çabalarına da dikkat çekildi. Üç yazarı konu alan program nedeniyle WDR Eğitim Kanalı'nın İnternet sitesine yazarların biyografileri ve Alman dilinde yayınlanan eserleri, çağdaş Türkiye, Atatürk, Osmanlı Tarihi gibi konularla ilgili yeni sayfalar da eklendi.
- 6 WDR İnternet sitesinin adresi şöyle:
www.WDR-Schulfernsehen.de

Cumhuriyet

ALMANYA'DA TÜRK OLMAK

CÜNEYT MUHARREMOĞLU

“Almanya’da Türküz, Türkiye’de Alman” diyordu Almanya’da yaşayan bir yurttaşımız. Almanya’da doğmuştu. Alman okullarında okumuştı. Bütün dünyanın başına dert olan ırkçılık belasından çok çekmişti. Almanya’ya, vatanım diyemiyor ama, memleketim dediği Türkiye’ye geldiğinde bazı uyanıkların kendisini kazıklamaya çalışmasını hazmedemiyordu. Kuralların çok 7 uygulandığı Almanya ile kuralsızlığın kural olduğu Türkiye arasında sıkışıyordu ve soruyordu: “Ben neyim, Alman mıyım, Türk müyüm?”

16 yıllık Hıristiyan Demokrat Parti (CDU) iktidarı zamanında görmezden gelinen yabancı sorunu, Sosyal Demokrat Parti (SPD)- Yeşiller koalisyonuyla Almanya gündeminin ilk sıralarında yer alıyor. Türkiye Araştırmalar Merkezi’nin Federal Alman 8 derlediği bilgilere göre, 1999 yılında 82 milyon olan Alman nüfusu , 2030 yılında 12 milyon azalarak 70 milyona, 2050 yılında ise 17 milyon azalarak 65 milyona düşecek. Birleşmiş Milletlerin hazırladığı rapor ise Almanya’nın nüfusunu sabit tutması için her yıl 500 bin göçmene ihtiyacı olduğunu belirtiyor. Almanya’daki tüm partiler gelecek seçimlere kadar bir göç yasası çıkarmanın gerekliliğine inanıyorlar. Federal Almanya İçişleri Bakanı Otto Schilly, konuyu incelemek üzere bir ‘Göç Komisyonu’ kurdu. Eski Parlamento Başkanı, CDU’lu Rita Süsmuth’un başkanlığını yaptığı 22 kişilik komisyonda tek yabancı kökenli kişi olarak Türk işadamı Vural Öger bulunuyor. Komisyonun parlamentoya 2001 yılına kadar öneriler paketi sunması bekleniyor.

Almanya’da bu gelişmeler yaşanırken, Türkiye bu ülkede yaşayan, ‘mark deposu’ olarak görülen yurttaşlarımız için ne yapıyor? Bunu bir gurbetçimizin ağzından şöyle yanıtlayalım: “Biz Türkiye’den maddi anlamda bir şey beklemiyoruz. Bize sadece buradaki 9 korumak ve elde etmek mücadelesinde destek verilmesini istiyoruz.”

Almanya’da yaşayan ikinci ve üçüncü nesil gençlerin de Türkiye tarafından değerlendirilmesini istiyor Almanya’daki yurttaşlarımız. “Haklı olduğumuz davaları Almanlara anlatamıyoruz. Burada 10 yapacak, üniversite okuyan, Almanca’nın en ince noktalarını bilen gençler kullanılmalı” diyorlar.

Federal Almanya’da yaşayan Türk yurttaşlarının nüfus yapısı yaş dağılımına göre incelendiğinde 18-35 yaş arasındakiler 800 bine varan kişiyle en büyük oranı oluşturuyor. Bunu, yüzde 33’lük oran ve 700 bin kişiyle 18 yaş altı nüfus, yüzde 25 oranıyla 35-60 yaş arası grup izliyor. 60 yaş üstü Türk yurttaşları ise 100 bin kişiyle en küçük topluluğu oluşturuyor. Türk göçmenler, ikinci ve üçüncü kuşakla politikada da 11 başladılar. Leyla Onur SPD’den, Cem Özdemir ve Ekin Deligöz de Birlik 90/Yeşiller Partisi’nden Federal Almanya Parlamentosu’na girmeyi başardılar. Yine Yeşiller Partisi’nden Ozan Ceyhun Avrupa Parlamentosu’na seçildi.

Türkiye Araştırmalar Merkezi’nin derlediği bilgilere göre, Almanya’daki Türk girişimci sayısı da son 20 yılda katlanarak büyüdü. 1983 yılında 10 bin olan girişimci sayısı 1985’te 22 bine, 1995’te 40 bin 500’e, 1999 yılında 55 bin 200’e yükseldi. Son on yıl içinde Türk girişimci sayısı yüzde 90’lık bir artış sağlayarak aynı süre içinde yaşanan Türk kökenli nüfus çoğalma oranı olan yüzde 49.5 sayısını yaklaşık olarak ikiye katladı.

Bütün bu olumlu gelişmelere karşın Türk göçmenler gerek okulda gerek iş yerlerinde gerekse hayatlarında ‘yabancı’ olmanın rahatsızlığı içindeler. Bir kamu kuruluşunda çalışan Almanya yurttaşlığına geçmiş bir Türk şunları söylüyor: “Çalışmanın çok iyi olduğunu belirtiyorlar. Ama biliyorum ki hata yapma şansım yok. Almanlar kendi ırklarına gösterdiği hoşgörüyü bizden 12 Bizim tek şansımız çalışmak ve işimizi hatasız yapmak.”

İki Almanya’nın 3 Ekim 1990’da birleşmesinden sonra işçilikle geçimini sağlayan Türkler zor günler geçirdiklerini belirtiyorlar. Bu dönemde ırkçılık artmış, işlerini Doğu Almanlara kaptırmışlar.

İşçilerin saat ücretlerinde büyük düşüş yaşanmış. Ama geçen süreç Türklerin yararına olmuş. Bir işçi şunları anlatıyor: “Doğu Almanlar önce işimizi aldı. Ama zamanla işverenler onların tembel olduğunu, yeterince verimli olmadıklarını gördü. Artık daha rahat iş buluyoruz. Ama işyerlerinden bazıları yine de Almanları tercih ediyor.”

Göçmenlerimizin en önemli sorunlarından biri de eğitim. İslam Federasyonu’nun din dersi verme yetkisini alması büyük bir sorun olmuş. Aleviler kendi din derslerini vermek için başvuruda bulunurken, aileler çocuklarını tarikatlara kaptırma korkusu yaşıyor. 13 gelen birinci kuşak Türklerin çocuklarına, özellikle kızlarına uyguladığı baskı da başka bir sorun olarak gözüküyor. Kızların özgür ortamda hatalı işler yapacağına inanan aileler çok sıkı bir disiplin uyguluyor. Bir Türk genci bu konuda şunları söylüyor: “Almanya’da bu baskıdan dolayı bazı facialar yaşandı. İntiharlar oldu. Başörtülü kızlar okula girdiği an başörtüsünü çıkarıyor. Okuldan çıktıktan sonra tekrar başörtülerini takıyorlar.”

Almanya’daki insanlarımız özel televizyon kanallarından yana dertli. TRT dışında Türk Halk ve Sanat Müziği’ne 14 yer ayrılmasını eleştiriyorlar ve “Yabancı bir ülkede Türkiye’den uzak yayınlar seyrediyoruz” diyorlar. Sonuç olarak Türkiye’den çok uzakta, bir o kadar da yakında birçok yurttaşımız yaşıyor. Onlar bizim aklımıza pek gelmeseyse de Türkiye onların daima aklında. Onların istedikleri, nereye ait olduklarını bilmek. Bunun için Türkiye’den bir hareket bekliyorlar ve atılacak her adıma karşılık koşmaya hazır görünüyorlar.

Cumhuriyet

Harika bir hata: Pisa Kulesi

1 Toscana Vadisi'nin küçük kenti Pisa'nın 'Mucizeler Meydanı'nda, tam ortada tek başına dikilmiş öyle duruyordu. Görür görmez sevdim onu. Yakınlık duydum, sıcaklık duydum, hemen tanıdım. Öyküsünü de sevdim. Zengin Pisalıların dünyaya güçlerini ve kim olduklarını göstermek için yaptıkları bir dizi eserin sonuncusu. Katedralin çan kulesi. Pisa Kulesi. 'Torre Pendente di Pisa', Pisa'nın eğri kulesi. Yeryüzünün en sevdiğim yapısı. Bir mucizeyi bir 'ütopya'yı gerçekleştiren yapı. Ölümçül bir hatanın üstünde yükselen harika.

2 Pisa, Orta İtalya'da Toscana Bölgesi'nde Arno Nehri'nin suladığı vadinin, küçük kenti. 15. yüzyıla kadar da Ligurian Denizi'nin kıyısında yer alıyor, ancak sonraları Arno Nehri'nin kumları denizi dolduruyor ve kent kıyınının 10 km gerisinde kalıyor.

3 Pisalıları 11. yüzyılda neredeyse dünya deniz ticaretini ellerinde tutuyorlar. Afrika'dan Kartaca'ya, İspanya'dan Fas'a kadar neredeyse herkesle ticaret yapan, denizci bir kent devleti Pisa ve Pisalıların hayatlarındaki tek gerçek düşmanları 80 km ötedeki komşuları Floransalılar. Tarihleri biraz da Floransa ile olan bitmez tükenmez savaşlarının eseri. Üstelik bütün zamanların en büyük bilgini Galilei Galileo da hemşehrileri. Pisalıların dünyaya, ama özellikle de düşmanları Floransalılara güçlerini göstermek için yaptıkları bir 'mimari kompleks' günümüzün en ilgi çeken anıtlarından biri. Hele de kompleksin son

eseri. Yani dünyanın en harika hatası. Pisa Kulesi. 'Torre Pendente di Pisa', Pisa'nın eğri kulesi. Pisalıları 11. yüzyılda muhteşem eserlerinin imarına başlarlar. Floransalılara ve bütün dünyaya göstereceklerdir kim olduklarını.

4 Katedral, vaftizhane, kabristan ve hemen yanında beyaz mermerden yükselecek bir çan kulesi.

5 Gel gelelim, bütün zamanların en şaşkın mimar ailesi Pisanolar da Pisalıdır ve kader, Pisa Kulesi ile onların harcını aynı kazanda karmıştır.

6 Guglielmo Pisano, Bonanno Pisano, Nicola Pisano, Giovanni Pisano. Dört kuşak mimar Pisano ailesi, kule ile bitmez tükenmez bir savaş verir ama...

7 Kulenin temelini ilk taşı 1173 yılının 9 Ağustos'unda Bonano Pisano koyar, yani günümüzden 829 yıl önce ve ondan sonra da şanssızlıklar ne ailenin ne de kulenin yakasını bırakır.

8 Ama bana kalırsa bu şanssızlık aslında çok büyük şansdır da Pisa Kulesi'nin. Mucize, bu şanssızlığın üstünde yükselir çünkü. Floransa ile bitmez tükenmez savaşları yüzünden inşaat defalarca yarım kalır, yeniden başlar, yeniden bekler, yeniden başlar ve kulenin üçüncü katı bitince asıl felaket ortaya çıkar.

9 Kule eğridir. Yan yatmıştır güneye doğru. Ama pes etmez Pisanolar. Eğriliği düzeltmeye, kuleyi dimdik yükseltmeye çalışırlar. Üçüncü kattan sonra kulenin kuzey sütunlarını, güney sütunlarından kısa yaparlar ki eğrilik düzelsin.

10 Mimari hesapları değiştirirler, uğraşırlar da uğraşırlar, ama eğrilik asla düzelmez. 1298'de Giovanni Pisano eğriliğin 1.43 m olduğunu görür. 1550'de Vassari ölçtüğünde ise 3.79 m çıkmıştır.

11 Pisa Kulesi yedi katlı, beyaz kremalı, işlemeli, süslü bir düğün pastası gibi yükselir, biter ama yine eğridir. 1370 yılında resmi olarak tamamlanır, sekiz katlıdır, 60 m yüksekliktedir ama eğridir. Dört nesil mimar Pisanolar düzeltmeye çalıştıkça, kule direnmiş; kuzeyden güneye doğru eğilmeyi sürdürmüştür. Her yıl da 1 mm güneye doğru yatmaya devam etmektedir. Eğriliğin sebebi, kulenin üstünde oturduğu balçıklı, kumul topraktır ve toprağın nem oranı kulenin güney cephesinde daha yoğundur, bu yüzden eğrilik güneye doğrudur.

- 12 1838'de mimar Alessandro Della Ghardesca temeli kazarak, dipteki yer altı sularının yönünü değiştirerek kuleyi kurtarmaya çalışır. Sonraları mimar Burland, kule için projeler geliştirir ve Pisa Kulesi 1990'da ziyaretçilere kapatılır. Çünkü her an yıkılma tehlikesi taşımaktadır. 1993'de, kulenin kuzey cephesi temellerine 600 ton kurşun ağırlıklar konur. 1995 Eylül'ünde, kule çelik kablolarla raptedir. Dev vinçler kulenin çevresini 90 m kazıp temellere 870 ton daha kurşun takviyesi yaparlar.
- 13 Ziyaretçileri, beline çelik kablolar bağlanmış, zapturapt altına alınmış Pisa'yı seyrederler.
- 14 Bu hali benim de onu ilk görüşümdür ve doğrusu görür görmez vurulduğum bir yıldırım aşkıdır aramızdaki. Şubat 1999'da mühendisler eğri kulenin artık eğrilmekten vazgeçtiği haberini verir. Uzun yaşamı boyunca ilk kez eğri durmaktan sıkılmış, o yıl eğilmemiştir. Teknolojinin ve yeni bin yılın çeliği, nihayet zapturapt altına almıştır kambur kuleyi. 5.5 şiddetinde bir depreme dayanamayacağı çok önceden bilinen, ama yüzyıllarca bütün dünyaya meydan okuyarak eğilen 'eğri kule' artık olduğu gibi durmaktadır.
- 15 2000'de ziyarete tekrar açılır. Ziyaretçileri artık onun 294 merdivenini çıkıp, çan odasına kadar tırmanabilirler. Şimdi 60 m yüksekten ve yüzlerce yıllık bir çabanın üstünden bakabilirsiniz Toscana Vadisi'nin kırmızı damlı evlerine ve yeşil toprakta uzayıp giden manzarasına.
- 16 Bugün orada Toscana'da, Pisa'da, 'Mucizeler Meydanı'nda evrensel bir hata olarak durur. Koca boyuyla, bembeyaz yüzüyle, başını yana eğmiş öyle durur. Harika bir hata olarak durur.
- 17 Tabii hata yapar insan, ama bazen mucizeler onların üstüne kurulur.
- 18 Pisa Kulesi gibi... Hatayı fark eder düzeltmek isteriz, ama işin içinden bir türlü çıkamayız. Hata hatayı doğurur, iş karışıkça karışır, kule eğildikçe eğilir. Ne kadar insancadır bütün bunlar.
- 19 Tabii hata yapar insan, sonra unuttur, çokça görmezlikten gelir, çoğunlukla da inkâr ederiz onu, kabul etmeyiz.
- 20 Ama bazen de, hatayı düzeltmek için canımızı dişimize takıp öylesine çırpınıyoruz ki, hata hata olmaktan çıkıp başka bir şeye, bir hayat enerjisine, bir yaşama sebebine, bir sıra dışılığa dönüşür.
Pisa Kulesi gibi...

Çiğdem Ülker / Ankara

Tekst 5

GÖRÜŞ

HALİT DERİNGÖR **Meslektaşlarımız**

- 1 Spor yazarlığı ile kulüp amigoluğunu birbirine karıştıran bazı spor yazarı arkadaşlarımız için, Türkiye Spor Yazarları Derneği (TSYD), sert bir bildiri yayımladı. Daha doğrusu bir ultimatom! Geç olmakla beraber, faydalı olmasını umut ediyoruz. Bu bildiri spor yazan arkadaşlar nasıl algılayacaklar, bilemiyorum. Bildiriden bazı bölümler: Bazı meslektaşlarımız, kendilerini tuttıkları kulübün yöneticisi veya sözcüsü gibi görece kadar pervasız hale gelmişlerdir. Bu, kendi mesleklerine ihanettir.
- 2 Bazı arkadaşların, meslek kurum ve kurum aidiyeti gibi kavramlardan haberleri olduğu kuşkuludur. Bunu, onlara hatırlatmak zorundayız. Öncelikle; mesleğin onurunu da onlara hatırlatmak durumundayız. Bu kişiler, mesleğin onurunu ve çalıştıkları kurumların değerlerini korumak zorundadır.
- 3 Gerçekleri anlatıyorum yaygarası ile kimse kimseyi kandırmaya kalkmasın. Çok yıkıcı gerçeklerin bile terbiye sınırları içinde anlatılabileceğinin sayısız örnekleri vardır. Bugünün tiraj ve reyting anlayışı içinde edepsizliğin ve daha fazlasının prim yaptığını bilmiyor değiliz. Bu dalga geçecektir ama bu dalgaya kendini kaptıran arkadaşların, sonra ellerinde ne kalacağını düşünmelerini öneririz.
- 4 Özellikle; kendilerini, bazı kulüp temsilcileri gibi görerek görüş açıklayan ve bunu son derece saldırgan ve yakışsız boyutlara taşımakta sakınca görmeyen kişilere karşı TSYD olarak elimizdeki yaptırımları uygulayarak geçit vermeyeceğiz. İşte, böyle durumlarda ısrar edenler bundan sonra seçim yapmak zorunda kalacaklardır. Ya meslek etiği ve ilkelerine uyacaklar ya da aramızda olmayacaklar.
- 5 Söylenenlerin hepsi, acı ama gerçek. Bana göre; gazetecinin tarafı yoktur. Tarafı, tarafsızlığıdır. Tarafı kimse, şartlanmıştır. Şartlanmış olan kimseler de olaylar karşısında doğru dürüst analiz ve sentez yapamaz. Doğruya yakın olan doğruyu bile bulamazlar. Gazeteci, hiçbir zaman herhangi bir güçle bağımlı ve bağlantılı olmamalıdır. Eğer olursa, özgürlüğü kalmaz. Ama görüyoruz ki bazı spor yazarları, büyük kulüplerimizin koruyucu şemsiyeleri altına girmişler. Bu kişilerin, yöneticiler ve de tuttuğu taraf için kavga ve mücadele etmeye elleri mahkûmdur.
- 6 Zaman zaman tanık oluyoruz. Falanca kulüp, yazarlarına ziyafet verdi, onları toplantıya çağırdı, seyahatlere götürdü, hediye verdi gibi. Ne demek bu? Bunlar, insani açıdan olumlu görülür ise de gazetecilik açısından 'onur kırıcı' bir olaydır. Çünkü, bu olaylar bağımlı ve bağlantılı olmanın göstergeleridir. Gazetecilerin çalıştıkları kurumlar vardır. Bunlar profesyoneldir. Basınla ilişkileri bunlar organize eder. Maaşlarını kulüplerden alırlar. Gazeteciler ise maaşlarını çalıştıkları kurumlardan alırlar.
- 7 63 yıllık F.Bahçeliyim. İsmim, sanırım F.Bahçe ile özdeşleşmiştir. Yani doğma büyüme F. Bahçeliyim. Ama ben Fenerbahçe Kulübü'nün yazarı değilim. Şimdiye kadar ne iç ne de dış seyahatlerine gittim. Hiçbir yemeğinde de bulunmadım. Cumhuriyet gazetesinin yazarıyım. Bunu her zaman F.Bahçe mikrofonundan açıkladım. "Ne biçim F.Bahçelisin" diye tepki gördüğüm günler de oldu. Kulak asmadım. İşte bu nedenle ben, kalemi hür, vicdanı hür bir yazarım. Kraldan ziyade kral taraftarı olmam, olanlara da bir türlü aklımla ermez.

Cumhuriyet

Rooie Rat Kitabevi'nde bulunan

Türkçe kitaplardan seçmeler

Alper Tunga Alp ve Çetin Yaman

A

Kitabın adı : Yüzyılım
Yazarı : Günter Grass
Çeviren : Nihan Tezeren
Yayınevi : Gendaş Kültür
İsb-nosu : 9753082762
Türü : Roman

Almanya'nın en ünlü modern yazarından yüzyılımızı kutlayan, birbiriyle bağlı öyküler koleksiyonu.

Günter Grass büyük olaylar ve sıradan ama kayda değer mevzular hakkında yazıyor; teknik gelişmeler ve basit buluşlar, spor ve kültürdeki başarılar, megalomani, eziyet ve cinayet, savaş ve felaketler ve yeni başlangıçlar hakkında. Her öyküde bir başka anlatıcı olsa da; öyküler, bütün bir anlatım yaratıyor. Merkezinde sekansın katları açıldıkça, canlı ve renkli bir resim çıkıyor ortaya. Bütün şaşaaası ve dehşetiyle yüzyılın tarihsel bir portresi.

B

Kitabın adı : Yarılma (1954-1972)
Yazarı : Gün Zileli
Yayınevi : İletişim
İsb-nosu : 9750500318
Türü : Anı

Gün Zileli 1954 – 1972 yıllarında yaşadıklarını anlatıyor. Bir otobiyografi olan bu anı kitap, Zileli'nin tanık olduğu bir dönemi bütün canlılığı ile günümüze aktarıyor. 1968 gençliğinin yaşadıklarının ayrıntılı bir fotoğrafının aktarıldığı bu kitapta günümüzün bir çok tanınmış isminin de o yıllardaki öyküsünü bulabilirsiniz. "Yarılma tam anlamıyla bir '68 kitabı..... gerçek bir tanıklık." (Oral Çalışlar)

C

Kitabın adı : Maalesef Banalüks Durumları
Yazarı : Yekta Bakalbaşoğlu
Yayınevi : Kendi Yayınları
İsb-nosu : 975932900X
Türü : Fıkra

"Maalesef Banalüks Durumları', Anadolu ve dünya fıkralarını Banalüks (Benelux) fıkralarıyla kıyaslayarak insan psikolojisini, yaşam şartlarını ve göçmenlik tarihimizin ironik bir özetini incelemek isteyenler için değerli bir kaynak olacaktır." (Sadık Yemni)

D

Kitabın adı : Dicle'nin Yakarışı
Yazarı : Mehmed Uzun
Çeviren : Muhsin kızılkaya
Yayınevi : Gendaş
İsb-nosu : 9753083904
Türü : Roman

"Dicle'nin Yakarışı" sesler üzerine kurulmuş bir romandır.

Unutulmuşların, unutulmuş sesleri üzerine. "Siz istediniz ben de anlatacağım. O vakit kandili yakın ve unutulmuşların sesine kulak verin".

"Dicle'nin Yakarışı"nın kilit cümlesidir belki de bu cümle. Bir gece meclisi kurulmuştur, divanhane ağzına kadar doludur. Biro anlatır: "Musul, Ninova, Yezidilerin yurdu Laliş, Bağdat, İstanbul, Girit, Şam... Mezopotamya'nın kadim halkları: Süryaniler, Keldaniler, Kürtler, Yakubiler, Yahudiler, Türkmenler..."

Bu romanda olağanüstü bir tarihiçi gezi var; Bizden önceki medeniyetlerin, Babil'in, Ninova'nın, Asur'un, Medlerin ülkesinden geçiyoruz, ve kitabı okuyup bitirdiğimizde, 'Biz nasıl da zengin bir kültür yatağında oturuyormuşuz da haberimiz yokmuş' duygusunu yaşıyoruz.

E

Kitabın adı : Kukla
Yazarı : Ahmet Ümit
Yayınevi : Om
İsb-nosu : 9756530073
Türü : Roman

"Mücadele devam ediyor.

Doğan'ın mensubu olduğu çete de kökü kazanamayan gruplardan biri.

Epeydir onların peşindeyiz.

Devletin güvenlik birimlerinden bazı kişilerin için içinde olma olasılığı da var. Ama bu şahıslar kimdir, nasıl bir faaliyet, içindedir, elimizde delil yoktu.

Biz delil bulmaya çalışırken, duymuşsun- dur, korucubaşı Bekir ile sevgilisi vuruldu, ardından Yüzbaşı Rıfat ölü bulundu.

Çetede birşeyler oluyordu, bu aradığımız delili bulmak için bir fırsat olabilirdi.

Doğan'ı yakın takibe aldık." (Romandan)

Tekst 7

Hatıra defteri

Yıldırım Türker

- 1 O derin bakışları çocukluğumdan beri ruhumu karıştırır. O gözlerde, kurbanın ardında bıraktığı lanet okunmaz. Hülyalı bir merak vardır. Sanki cevabını bizim de tam olarak bilemediğimiz, çok, ama çok hayati bir soru sormuş, sabırla beklemektedir. Kimi resimlerinde gözlerinde bir hüzün bulutu görülür. Yaşından büyük görünür o fotoğraflarda. Ama çoğunluk gamzelerini çağırın o gülümsemesiyle, neredeyse muzip bir bakışla durur resimlere. On üç yaşındaki o küçük kız yarım asırdır bize, ta gözlerimizin içine bakıyor işte. Küçük kurban. Kelimelerin şefkatine sığmayan küçük Yahudi kızı. Anne Frank.
- 2 “Benim gibi biri için hatıra defteri tutmak gerçekten de çok tuhaf bir tecrübe. Bu sadece daha önce yazı yazmadığımdan değil. Bana öyle geliyor ki, seneler sonra ben dahil hiç kimse on üç yaşında bir öğrenci kızın düşünce ve hayallerini merak etmeyecek” diyordu. Dünyaya ve hayata inancı sonsuzdu. Kendisine on üçüncü yaş gününde hediye edilen o kırmızı-gri-beyaz ekose hatıra defterinin, o çok şeyler beklediği dünyanın ona sunduğu yegâne kimlik olacağını bilmiyordu. İki yıl boyunca düzenli olarak tuttuğu hatıra defterini dünyanın bütün dillerinden milyonlarca insan okudu.

Hatıranın değeri

- 3 Anne Frank 1929 yılının haziran ayında berbat bir Almanya’da doğar. 1. Dünya Savaşı yenilgisinin yarattığı, 1923’teki korkunç enflasyonla zirveye çıkan ekonomik bunalım, atmosferi Alman’a Alman’dan başka dost yok duygusunun kıskırttığı bir nefretle örmüştür. Nasyonal Sosyalist hareket olağanüstü bir hızla serpilir, 1932 seçimlerinde %37 oyla parlamentonun en büyük partisi olarak işe koyulur. Hitler, 1933’te başa geçmiştir. Hemen o yıl, Komünist Parti yasaklanmış, komünistler ve sosyal demokratların tutuklanmasına başlanmış, meydanlarda coşkuyla kitap dağları tutuşturulmaya başlamıştır. Aynı yılın ortalarına gelindiğinde bütün siyasi partiler yasaklanır. Hitler’in arı ırk ülküsü, hızla işe koyulur. Yine aynı yıl, Yahudilere ait dükkânlar, Yahudi avukat ve doktorları boykot edilir. Ekonomi de birkaç yıl içinde hızla toparlanır. Artık geri dönüş yoktur.
- 4 Karaköy’deki Schneidertempel Sanat Evi’ndeki ‘Günümüz İçin Bir Tarih: Anne Frank’ sergisi, bu yazıya vesile oldu. Titiz ve duyarlı eller tarafından hazırlanmış bu çok etkileyici sergideki fotoğraflardan ikisi, dönemin iklimini anlatmaya yetiyor. Bir tanesi, bir Yahudi gencin, Yahudi olmayan kız arkadaşı ile birlikte halk önünde aşağılanmalarını kaydetmiş. İki sevgili, askerlerin arasında sokakta yürütülüyor. Boyunlarına asılmış pankartlarda koskocaman, ‘İrki kirletiyorum’ yazılı. (iki sevgilinin de başı dik) Diğerinde ise bir dershanede tahtaya kaldırılıp sınıfın önüne dizilmiş birkaç Yahudi çocuk. Ellerini suçlular gibi kavuşturmuş, boyunları bükük duruyorlar. Tahtada ‘Yahudi en büyük düşmanımızdır! Yahudilere dikkat!’ yazılı.
- 5 1933 yılında Otto Frank, ailesini alıp Hollanda’ya göçer. Nazilerin menzilinden kurtulduklarını sanmaktadır. Oysa sadece on yıl kazanmışlardır. Hatıra defterine kavuşup yazmaya başladığının üstünden birkaç hafta geçmiştir. Ablası Margot Frank’ı SS Merkezi’ne çağırın bir celp gelir. Aile buna hazırlıklıdır. 1941 ilkbaharından beri Otto Frank, ailesi ile birlikte ofis binasının arkasında, depo olarak kullanılan ‘gizli müstemilat’ta saklanma hazırlığı içindedir. Bu hazırlıktan birkaç ofis çalışanı da haberdardır. Celp gelince hemen toparlanırlar. Birkaç Alman dostun yardımıyla gizli hayatlarına ilk adımı atarlar. 8 Temmuz 1942 tarihli notunda, Anne, bir ad da takmış olduğu defterine şunları yazar: “Sevgili Kitty; Pazar günü sabahından beri sanki yıllar geçmiş gibi. Çok şey oldu, öyle ki sanki dünya tersine döndü. Ama Kitty, hâlâ hayatta olduğumu görüyorsun. Babam, bu her şeyden önemli diyor.”

Küçük kızın tanıklığı

- 6 Savaşta kazandığı başarıların rüzgârıyla Almanya, göz koyduğu bütün Avrupa'yı temizlemek, ari ırkın bayrağını dünyada dalgalandırmakta kararlıdır. Yahudiler, Komünistler, Çingeneler, eşcinseller toplama kamplarına kapatılır. Almanya içinde direniş tamamıyla kırılmıştır. Çok az insan Nazi vahşetine, bütün ülkeyi, giderek hızla Avrupa'yı yutmakta olan ırkçılık-ayrımcılık dalgasına karşı bir söz üretebilmektedir. Almanya'da "Die Weisse Rose" adlı bir öğrenci örgütü yeraltı direnişini sürdürmeye çalışır. Birçok üyesi ölüme mahkûm edilir. Broşürlerinde, "Sessiz kalmayacağız. Sizin vicdan azabınız olacağız." diye seslenmektedirler. Hayatlarını tehlikeye atma pahasına Yahudileri saklayan, onların hayatını kurtarmaya çalışan bir avuç insan kalmıştır. Frank ailesinin iki yıl boyunca hayatta kalabilmesi de onların yardımıyla.
- 7 Anne Frank'ın hatıra defterini bunca güçlü ve unutulmaz kılan, bir izbede, dış dünyadan saklanarak yaşıyor olmasına rağmen, insan kalmak adına hesaplaşmalarını bir an olsun ihmal etmemiş olmasıdır. "Dışarılarda bir yerde en değerli arkadaşlarım bitkinlikten yıkılır ya da yerlerde sürüklenirken sıcak bir yatakta yattığım için kendimi hain gibi hissediyorum. Dünyada gelmiş geçmiş en vahşi canavarların elinde şimdi kaderlerine terk edilmiş olan arkadaşlarımı düşünürken korkuya kapılıyorum" der. "Tıp bilimi, sanatçılar veya fakirler için tek bir kuruş ayıramazken, savaş için niye milyonlar harcanmakta? Dünyanın bazı bölgelerinde gıda dağları çürümeye terk edilirken neden insanlar açlıktan ölüyor?" diye sorar. Yediği çürük patatesler, yattığı gizli hücrenin rutubetli yatağı bile ona fazla gelmektedir. Durmadan okur. Tarih, en sevdiği derstir. Doğum gününde en çok, Yunan ve Roma mitolojisi kitabına sevinir. O korkunç şartlar altında âşık olur. Cinsellik üstüne düşünür, sahte ve tutucu namus kavramına karşı direnir. "Rezalet mi? Gerçekten değil. Biz buraya kapatıldık, dünyadan tecrit edildik, sürekli korku ve üzüntü içerisindeyiz, özellikle de son zamanlarda. Neden severken birbirimizden uzak duralım? Neden birbirimizle öpüşmeyelim? Neden uygun yaşa gelene kadar bekleyelim?"
- 8 Anne Frank; ancak on beş yaşına kadar yaşayabilen küçük Yahudi kızı, her şeyi kaydeder. 1 Ağustos 1944'te hatıra defterine son kaydını girer. 4 Ağustos'ta gizli sığınakları basılır. Ekim ayında Bergen-Belsen Toplama Kampında tifüsten ölür. Kampta son olarak konuştuğu arkadaşı, "Aynı Anne Frank değildi. Bitkindi... Çok kötü durumdaydı" diyor onun için. "Artık kimsem kalmadı" demiş.

Sonsöz

- 9 Onun için Nelson Mandela, kendi tutsaklık günlerine göndermede bulunarak, "Bazılarımız Anne Frank'ın hatıra defterini Robben adasında okuyup cesaretlenmiştir" dedi. Onun Hatıra Defteri, birçok ciddi araştırmadan, tarih anlatısından çok yansıttı savaşın, ırkçılığın, ayrımcılığın vahşetini. Dili gasp edilmiş, sessizliğe hükümlü vahşet dönemi çocuklarının yaşadıklarından okuyacağız yakın tarihimizi. Birer birer kayda düşen hayatlar aydınlatacak, cevabını vermekte zorlandığımız o hayati soruların karanlığını. Hatıra defterlerinizi ihmal etmeyin.

Lazo'nun Köşesi

Bulmacamın karesi, yok derdimin çaresi!?

1 Bu sayıda, "Ozon tabakasının incelmesinin, genetik kopyalanmış İngiliz koyunlarının üzerindeki sosyolojik ve psikolojik etkisini" yazacaktım ama Ufuk'ta yazmaya başladığımdan beri bana nispet yapılcasına bütün yazılarımın Bulmaca köşesinde yayınlandığını fark edince, artık bu konuya eğilmenin zamanının geldiğini düşündüm. Nitekim, ozon tabakasının incelme sürecinin daha çok zaman alacağını düşünürsek, o yazıyı başka bir zamana ertelemek pek de sorun olmayacaktır.

2 Arkadaşlar! Benim bu bulmaca olayıyla başım çok kötü deritte. Bildiğiniz gibi değil. Ne kadar kabul etmesem de, aslında bu bulmaca işi biraz da yetenek isteyen bir iş.

3 "Kelin kelliği yetmez, bir de üzerine çıban çıkar" derler ya, sanki tam benim için söylenmiş bir söz. Nedense benim bu bulmaca konusunda hiç bir zaman şansım yaver gitmedi. Sanki bulmacayı hazırlayanlar sırf bana gıcıklık olsun diye dilimin ucunda olup da bir türlü çıkmayan cevapların sorularını yerleştiriyorlar bulmacaya. Hal böyle olunca da "Çifte rezervasyon kurbanı turist gibi" başlıyorum sözlük karıştırmaya. Karıştırmak bir kenarda dursun gören de "açlıktan sözlükleri yiyor" sanır. Böyle olunca da her zamanki gibi sağ elimin parmağı sayfa çevirmekten telef oluyor.

4 Bulmaca çözmek fiili, beyin jimnastiğine iyi gelirmiş. En azından bu bulmacayı icat edenler öyle söylüyor, bende ise tam bir ortaçağ işkencesi etkisi yapıyor. Bulmacayla uğraştıktan sonra en az 2 saat zombi gibi ortalıkta dolaşıyorum. Allahtan günlük gazetelerin bulmacalarıyla haşır neşir değilim, yoksa iflah olmam. Ben haftalık takılanlardanım.

5 Şahsen bulmacanın tek bir yararını gördüm, o da bulaşıktan kurtulmak. Sözlük karıştırırken soyulan parmakların suya girmesiyle ortaya çıkan nükleer reaksiyonun nasıl bir şey olduğunu merak eden varsa, 20 dakika süreyle işaret parmağını bir zımpara kağıdına sürttükten sonra içinde bulaşık deterjanı olan bir leğene ellerini sokarak bulaşık yıkamaya çalışsın, ne demek istediğim ancak o zaman anlaşılacaktır.

Dolayısıyla, hala bir bulaşık makinemizin olmadığı ortaya çıkıyor. Ama yakın zamanda Ufuk'ta kendime bir bulaşık makinesi kampanyası başlatmayı düşünüyorum. Ufuk ailesi kalabalık, devletin beleşe verdiği 'eurokit'leri' (şayet onlar da bazı vatandaşlar gibi reklam diyerek kağıtları çöpe atmamışlarsa) bana verirlerse bulaşık makinesiyle birlikte bir de tost makinesi bile alabilirim.

6 Bulmaca çözme işi araştırma ister. Araştırma denilince bende bir huysuzluktur başlar. Nedense bu işten çok ürkerim. Zaten bizim oralarda araştırmacılara iyi gözle bakmazlar. "Evden artist olmak için kaçıp kötü yola düşen birisiyle" aynı kefeye koyarlar ki düşman başına. Zaten ömrümün ilk 20 yılını hiç bir şeye bulaşmadan, merak (ettiysem de belli) etmeden geçirdim.

7 Üniversite mezunu bir arkadaşla tanıştıktan sonra yoldan çıktım. Başımı çok kötü yaktı, beni tam bir bulmacakolik yaptı ama bir türlü işin içinden çıkamıyorum.

8 Normal insanların 5 dakika içinde altından girip üstünden çıktıkları bulmacayı (en az 20 kişinin yardımıyla) ancak bir haftada çözebiliyorum. Yani benim durumum çok vahim. Ne yapayım, vazgeçemiyorum bir türlü.

9 Hele bulmaca ödüllü ise seyredin cümbüşü. Böyle olduğu zaman sözlükler ve ansiklopediler yetersiz kalıyor. Böyle durumlarda en etkili yardım, telefon yardımlarıdır.

10 Bulmacayı çözene kadar tüm eş, dost, akraba, tanıdık ve hatta tanımadıkları telefonla bir bir arıyorum. Bu tanımadıklar gurubu genelde arkadaşın arkadaşı oluyor. Burada referans veririm, "Şey, ben falancanın arkadaşımı, numaranızı ondan aldım, sizin için bilir dedi. 5 harften oluşan eski bir ulus, üçüncü harfi 't', sizce hangisi?" Karşı taraf neye uğradığını anlamadan yaptığım bu ataklar bazen çok etkili oluyor. Çünkü cevabı biliyorsa, o şaşkınlıkla anında söyler. Bazı uyanıklar var, bildiği halde sırf gıcık olsun diye söylemez, sinir eder.

- 11 Telefon defterinin en son ismine geldiğimde, hem bütün arkadaşlarımı aramış olur hem de büyük bir ihtimalle bulmacayı çözmüş olurum. (Telefon faturasını sormayın, sabahtan akşama kadar 'UPC'nin' yardım bürosunu arasam bu kadar fatura gelmez herhalde.)
- 12 Sanki kendim çözmüşüm gibi havalara girer bir yandan da bulmacayı kesip itina ile bir zarfa koyar, verilen adrese gönderirim. Verilecek hediye yerini bile ayarlarım

ama nedense şimdiye kadar bir şey kazanamadım.

- 13 Azmimin ve kararlılığımın sonucu olarak bir bulmacayı daha çözmüş olmanın verdiği huzur ile, sürür içerisinde 'az sonra' çıkacak olan Televole'den önce Reha Muhtar'la ana haberleri izlemeye koyuluyorum.

- 14 Belli mi olur bakarsınız bir dahaki bulmacada Reha Muhtar'ın resmi çıkar...

- 15 Olur mu olur...

Ufuk

Urfa nire, Milano nire demeyin

1 Avrupalı olabilecek miyiz? Kopenhag kriterlerini yerine getirebilecek miyiz? Avrupa Birliği'nin kuralları çerçevesinde yapmamız gereken yasal değişiklikleri yapabilecek miyiz? O olabilecek mi? Bunu başarabilecek miyiz? Derken...

2 Bir de tabii sokağın nabzını tutan farklı çevrelerin yayımladıkları istatistikler var... "Türk halkının yüzde şu kadarı Avrupalı olmak istiyor!" veya "Avrupa Birliği aslında bir sömürge düzenidir, onun için de Türkler, Avrupa'ya girmek istemiyorlar aslında, onlara dayatılıyor bu..." ya da "Bizim Avrupalı olmamızı ABD istiyor, onun için de olacağız, istesek de istemesek de..." şeklindeki konuşmalar, tartışmalar bütün gün duyduklarımız ya da gazetelerde okuduklarımız. Ama tüm bu konuşma ve tartışmalar sürerken, iş adamları, aslında Avrupa'daki yerini hızla, kimsenin aklına gelemeyecek bir hızla almaya başladı bile...

3 Geçen hafta, MİFUR 2000, Milano Kürk ve Deri Fuarı'nı izlemek üzere gittim Milano'ya.

4 Fuarda standı olan dört tane Türk deri firması vardı, her birisi dev standları ile dünyalı müşterilerine kapıları açmışlardı. Mankenleri, moda tasarımları, tasarımları yapan tasarımcıları, halkla ilişkiler uzmanları ile gelmişler ve her pazarın özelliklerine göre satışlarını sürdürüyorlardı.

5 Kimisi, bu fuara "prestij" için geldiğini ve asıl pazarlarının Türkiye'deki "turizm pazarı" olduğunu söylüyor, kimisi de, Rusya'dan Kanada'ya, Avrupa ülkelerinden, Uzakdoğu ülkelerine kadar ürünlerini sattıklarından söz ediyor ve bununla da, haklı olarak övünüyorlardı...

6 Bu arada, Türkiye'de ham deri işleyenler de fuara gelmişler ve dünyalı müşterilerini ziyaret ediyorlardı...

7 Urfa'da tabakhane sahibi olan bir iş adamımız, elinde üretmekte olduğu derileri ile müşterilerini dolaşiyor, yeni siparişlerini yazıyordu... Urfa neresi, Avrupa neresi? diye düşünmeye gerek kalmamış artık, hatta Türkiye'deki, "Anadolu henüz Avrupa Birliği'ne hazır değil" düşüncesini de tümüyle yok sayabiliriz. Doğu ve Güneydoğu'dan Avrupa'ya, o ya da bu yolla gelmiş olan pek çok başarılı insanımız var.

Bugün

Almanya'da, Hollanda'da ve bizim Avrupa Birliği'ne girmemizdeki en önemli engeli oluşturmakta olan İskandinav ülkelerinde, başarılı olmuş nice Anadolu insanımız var. Öte yandan bizim insanımızın kuşkuları, korkuları da yok. Dil mi bilmiyor? O zaman dil bilenleri alıyor yanına ve çıkıyor yabancı müşterisinin karşısına. Amacına ulaşabilmek için engel tanımayan bir mizacı var insanlarımızın...

8

Fuar sırasında, İstanbul'da deri konfeksiyonu yapan Tornado Deri'nin sahiplerinden Selçuk Elmas ile konuştum. Bana anlattıkları, Türkiye'nin nerede olduğunu daha iyi anlamamıza yardımcı oluyor. "Bakın," diyordu. "biz her işimizi nakit para ile yapmak zorundayız. Çünkü, Türkiye'de bugünden yarına ne olur ne biter belli olmaz. Onun için biz her gün kriz çıkacakmış gibi çalışıp önlemi baştan almak durumundayız..."

Geriye baktığımızda takvimlerin her gününde anımsayacağımız bir sıkıntı yaşamış Türkiye. Sonra biz Türkiye'nin politik dengelerini falan bekleyemeyiz Avrupalı olmak için. Onun için eyleme geçtik bile. Yani Fransa'da mağazamızı açıyoruz, fuarlardaki yoğunluğumuzu artırıyoruz. Bu konuda devletin vermekte olduğu destekler elbette çok önemli ve ivme kazandırıcı rol

oynuyor. Ama verseler de vermeseler de biz yolumuzda devam etmek zorundayız. Bir de tabii dünya deri piyasasının yüzde 60'ını satın alan Rusya var. Onun için orada da bir showroom açtık. Artık Rusların ayağına gelmesini bekleyemeyiz, onlara kapılarında siparişlerini teslim etmek durumundayız. Dönem satma devri değil, servis verme zamanıdır. Biz de bu anlayışla çalışıyoruz..." Bunları söyleyen erken otuzlarında genç bir işadamımız. Mesleğe küçük yaşta ve mutfağa başlamış. Bugün dünyanın dört bir yanına deri konfeksiyonu satıyor; ham maddesini Urfa'dan, İtalya'dan, İspanya'dan alabiliyor; danışmanları var; yanında çalışanların çoğu birkaç dil konuşuyor... Avrupalı olmayı tartışma dönemimiz bitmiş, biz artık Avrupalı olmuşuz...

Lees bij de volgende teksten steeds eerst de vraag voordat je de tekst zelf raadpleegt.

Tekst 10

Windows XP için geri sayım...

Yazılım devi Microsoft'un en yeni ve iddialı bilgisayar işletim sistemi Windows-XP, satışa sunuluyor. Ancak program hakkında halen birçok soru işareti var...

Microsoft'un en yeni ve iddialı bilgisayar işletim sistemi Windows-XP, 25 Ekim'de New York'ta düzenlenecek büyük bir tanıtım kampanyasıyla satışa sunulacak. Marriott Marquis tiyatrosundaki törende, Microsoft'un kurucusu ve dünyanın en zengin adamı Bill Gates'in yanı sıra kuruluşun tüm ileri gelenleri ve bilgisayar sektörünün önde gelen isimlerinin katılacağı belirtildi. Gazete, dergi ve internet sayfalarını dolduran yazı ve makaleler, Windows-XP'nin göze çarpan yanlarını ön plana çıkartırken, programın yan etkileri de bulunuyor. Programın olumsuz olarak gösterilen yönleri şöyle:

- **Lisans ve fiyat:** Windows-XP programını evindeki birden fazla bilgisayara yüklemek isteyen bir kullanıcı, her bilgisayar için ayrı bir program satın almak zorunda. Windows-XP'nin ev tipi sürümü 199, profesyonel tipi ise 299 dolardan satılıyor. Eski Windows programlarını XP'ye yükseltmek için ise 99 dolarlık harcama gerekiyor.
- **İzin alma:** Kullanıcı para ödeyerek Windows-XP'yi alsın ve bunu bilgisayarına yüklesin bile, Microsoft'tan izin almadan bilgisayarını kullanamayacak. İzin için ya Microsoft'un özel internet sayfasına girerek kayıt yaptırmak ya da şirkete telefon ederek kayıt numarası almak zorunluluğu bulunuyor. Yeni aldığı bilgisayara Windows-XP programı fabrikada yüklenmiş olanlar ise izin alma uygulamasından muaf tutuluyorlar.
- **Ateş duvarı-1:** Windows-XP'ye eklenen video mesaj değişimi ve bilgisayarın bir uzman tarafından uzaktan kontrol yöntemiyle onarılması gibi özelliklerin, beklenen verimlilikte çalışmadıkları belirlendi. Bu sakıncanın, XP'nin, bilgisayarları internet korsanlarından koruyan ve 'ateş duvarı' (firewall) adı verilen programla çelişmesinden kaynaklandığı bildiriliyor. Ateş duvarı programları, özellikle internete sürekli bağlı bulunan bilgisayarlarda yaygın olarak kullanılıyor.
- **Ateş duvarı-2:** Windows-XP kendi ateş duvarı programıyla birlikte geliyor. Ancak uzmanlar, XP'nin ateş duvarının gerektiği kadar koruyucu olmadığını vurguluyor. İnternette ücretsiz olarak dağıtılan 'Zone Alarm' adlı ateş duvarı programının XP'den çok daha etkili olduğu bildirildi.
- **Telsiz bağlantı:** Windows-XP'nin, giderek yaygınlaşan telsiz bağlantıyla da gereken verimlilikte çalışmadığı öne sürülüyor. Bunun ise piyasada bulunan donanımların henüz Windows-XP ile gereken uyum içinde olmamalarından ileri geldiği bildirildi. Bu sorunun belli bir süre içerisinde giderilmesi bekleniyor.
- **Sürücüler:** Uzmanlar, piyasadaki sürücülerin henüz Windows-XP ile uyum içinde çalışacak özelliklere sahip olmadıklarına dikkat çektiler. Sürücüler, bilgisayarın donanımı (hardware) ile yazılımının (software) birbiriyle uyumlu çalışmasını sağlıyor. Donanım kapsamına yazıcı, tarayıcı, kopya ve faks makineleri giriyor.
- **Program uyumu:** Microsoft, piyasada satılan belli başlı programların tamamına yakınının Windows-XP ile uyum içinde çalışacağından emin olduğunu açıkladı. Bununla birlikte uzmanlar, kullanıcıları, özellikle bazı eski programların, yeni işletim sistemine uyum sağlamayabileceği konusunda uyarıyorlar. Microsoft, bir bilgisayarda bulunan programların Windows-XP ile çalışıp çalışmayacağını önceden test edilmesi amacıyla ayrı bir program hazırladı. Bu programı Microsoft'un internet sayfasından ücretsiz indirerek denemek mümkün.
- **İşletim hafızası:** Uzmanlar, Windows-XP'nin tam verimle çalışabilmesi için bilgisayarın RAM kapasitesinin en az 256 MB olması gerektiğini ifade ediyorlar. Microsoft ise 64 MB RAM kapasitesine sahip bilgisayarların Windows-XP'yi kullanabileceklerini öne sürüyor.
- **Pasaport:** Kullanıcıların Windows-XP'yi kullanabilmeleri için Microsoft'un 'pasaport' programına kayıt olmaları da gerekiyor. Bu kaydı yaptırmayan kişiler, yeni programın getirdiği bazı avantajlardan yararlanamayacaklar.
- **M3 desteği yok:** Windows-XP programının, internette çok yaygın olarak kullanılan MP3 müzik formatını tanımadığı ve bu formatta müzik dinlemek isteyenlerin, para ödeyerek başka firmalar tarafından hazırlanmış ayrı bir programı satın almak zorunda oldukları belirtildi.

<http://www.milliyet.com.tr/tavsiye/webmail.asp>

<http://www.milliyet.com.tr/tavsiye/webmail.asp>

Üniversite Şehirleri...(3)

Yurtta kalan öğrencilerin en büyük sorunu kalabalık odalar. Devlet veya üniversite yurtlarında kalmayanlar, aylığı 100-200 milyon lira olan özel yurtları tercih ediyor

Ayşegül Dikenli

Kalabalık içinde yaşam

İstanbul gibi büyük şehirlerde, çok sayıda öğrenci ve yüksek kiralar nedeniyle ev tutma şansının düşük olması, gençleri yurtlara yönlendiriyor.

Öğrencilerin barınma sorununu çözmeye yönelik uygulamalar arasında ilk sırayı, bu yıl yüzde 25 zamlı 24 milyondan 30 milyona yükselen Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun yurtları alıyor. İstanbul'daki 20'yi aşkın yurtta 10 binin üzerinde öğrenci barınıyor.

Ancak bu yurtlarda gerekli hijyenik koşullar sağlanamıyor. Öğrenciler, odaların fazlasıyla kalabalık olduğundan ve hayatlarının katı kurallarla denetim altına alınmasından şikâyet ediyor.

Bazı üniversitelerinse, yine Kredi Yurtlar Kurumu'na bağlı kendi yurtları var. İstanbul Teknik Üniversitesi, ODTÜ, Boğaziçi gibi üniversitelerin, kapasiteleri düşük de olsa öğrencilerinin bir kısmının barınma sorununu çözecek kampüs yurtları bulunuyor.

Pahalı ama iyi

Olumsuz koşullar nedeniyle Kredi Yurtlar Kurumu yurtlarında kalmak istemeyen, maddi durumu iyi öğrenciler için ikinci bir alternatifi ise özel yurtlar oluşturuyor. Aylık ücretleri 100-200 milyon lira olan bu yurtlarda, istediğiniz hizmeti satın alabilmek mümkün. Temizlik konusunda problemi olmayan bu yurtlar, öğrencilerin çamaşırdan ütüye kadar her tür ihtiyacını karşılıyor.

Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı devlet yurtlarının kapasitelerinin sınırlı, ev kiralarının yüksek olması öğrencileri özel yurtları tercih etmeye zorluyor.

Boğaziçi Üniversitesi Makine Mühendisliği 3'üncü sınıf öğrencisi olan Tolga Büyükyıldız İstanbul'a İzmit'ten gelmiş. Altı kişilik bir yurt odasında kalan Büyükyıldız'ın en büyük sorunu odaların çok küçük olması. Kendine özel bir yaşantısı olmamasından yakınan Büyükyıldız, "Yurtta kalmanın en büyük zorluğu hiçbir şekilde yalnız kalamamamız. İyi yönleri de var tabii ki. Arkadaşlık gibi. Ancak ders çalışmak için gereken koşullar yok. Bunun için ailesi İstanbul'da olanlar derslerinde daha başarılı" diyor.

Boğaziçi Üniversitesi'nde okumanın 'pahalı' olduğunu da belirten Büyükyıldız, "Burs almadan bu okulda okumak çok zor. Sosyal etkinliklere katılmak ve belli standartları yakalayabilmek için para gerekiyor" görüşünde.

İTÜ: İstanbul Teknik Üniversitesi'nin yurtları, Gümüşsuyu Şehir ve Ayazağa kampüslerinde. Öğrencilere tek, iki ve üç kişilik eşyalı, banyolu odalar, çalışma mekânları, TV, telefon, internet, kafeterya ve temizlik imkânları sunuluyor. Yurtların aylık ücretleri İTÜ öğrencileri için 130-300, İTÜ dışındaki öğrenciler için ise 150-350 milyon lira arasında değişiyor.

Boğaziçi: Boğaziçi Üniversitesi'nin farklı kampüslerindeki yedi yurtta toplam 2 bin 570 öğrenci barınıyor. Aylığı 30 milyon lira olan odalar altı-sekiz kişilik. Her odada telefon, buzdolabı ve internet hattı var. Öğrencilerin çalışabilmesi için 'study'ler 24 saat hizmete açık. Boğaziçi Üniversitesi'nin 'Superdorm' isimli daire şeklindeki yurtlarında ise öğrencilere odada kalacakları arkadaş sayısını belirleme imkânı sağlanıyor. Daireler 1,2,3,4 ve 5 kişilik.

Odadaki yatak sayısına göre ücretleri ise 150-200 milyon arasında. Tüm yurtlar için öğrencilerin 150 milyon lira depozito ödemeleri gerekiyor.

Eindexamen Turks havo 2004-I

havovwo.nl

YTÜ: Yıldız Teknik Üniversitesi'nin Maslak Kampüsü'nde bulunan yurttta, öğrenciler dörder kişilik odalarda kalıyor. Ücreti 50 milyon lira. İki aylık ücret karşılığı depozito talep ediliyor. Yurttta bilgisayar ve çalışma odaları var.

MÜ: Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsü'nde bulunan kız öğrenci yurdunda odalar sekiz kişilik. Aylık 60 milyon lira olan yurt için 100 milyon liralık depozito isteniyor.